

com ara el patró curvilini, les variables lingüístiques estables, el temps aparent i el temps real, els estudis rèplica i els estudis mostrari o els canvis lingüístics des de baix i des de dalt. Tot això ho va acompanyar d'un repàs dels treballs dedicats al català des de la perspectiva variacionista. La resta de la jornada va consistir en la presentació de sis comunicacions, només una de les quals retrocedia al català antic i ho feia, naturalment, a partir de documentació històrica («Variació lingüística a la governació d'Oriola», B. Montoya i A. Mas). Les altres cinc intervencions es van ocupar de la variació en el català actual a partir d'enquestes orals; el nivell de llengua més estudiat, d'acord amb les preferències del mateix Labov, va ser el fonètic («A boca plena: vocals tòniques del lleidatà en entorns multilingües», de C. Carrera; «Variació fònica al català de Barcelona: l'accent xava», de J. Ballart; «El rotacisme de /d/ intervocàlica en alguerès. Interpretació i anàlisi quantitativa de la variació», de M. Cabrera). Però no va faltar un tractament sintàctic, el de la perifrasi d'imminència d'*anar*+infinitiu en català i en castellà («La convergència lingüística: retardador del procés de gramaticalització?», de C. Illamola) i un de combinat («Canvi morfològic vs. canvi fonològic en català nord-occidental», de E. Valls;) que conclouia amb la preminència de la morfologia sobre la fonologia en l'ordre dels canvis que s'estenen en el català nord-occidental provinents del català oriental. Totes les intervencions van moure al col·loqui entre el públic assistent —ben nodrit—, com a prova de l'interès que van despertar els estudis presentats. Això, afegit a la joventut de la majoria dels ponents, fa albirar un futur prometedor als Països Catalans per a la branca de la lingüística que va encetar William Labov. Si a més tenim en compte la bona disposició que mostra la Xarxa CRUSCAT per a acollir i promocionar totes les manifestacions sociolingüístiques que tenen com a llengua objecte d'estudi el català, no dubtem que aquesta línia d'estudis seguirà progressant.

Brauli MONTOYA ABAT
Universitat d'Alacant

Jornada acadèmica amb motiu de la jubilació de la professora Isabel de Riquer (UB) (8 de juny de 2012). — El curs 2011-2012 ha estat el darrer en què ha impartit classes al Departament de Filologia Romànica de la UB la professora Isabel de Riquer. Amb motiu de la seva jubilació, la secció de Filologia Romànica va organitzar una jornada acadèmica el dia 8 de juny de 2012. Inauguraren l'acte el Vicerector d'Informació i Comunicació de la UB, Dr. Pere Quetglas; el Degà de la Facultat de Filologia, Dr. Adolfo Sotelo; i la Directora del Departament de Filologia Romànica, Dra. Elena Losada, que feren unes intervencions alhora institucionals però també marcades per l'amistat i l'afecte. Seguidament, en una taula presidida per Maria-Reina Bastardas, intervingueren el professor Gérard Gouiran (Universitat de Montpeller), que reprengué un tema que la Dra. de Riquer ha treballat al llarg de la seva trajectòria, *Retour à Paulet de Marseille*; i la professora Maricarmen Gómez Muntané (UAB), que llegí unes elaborades i sorprenents cartes: *Correspondencia inédita entre dos altas damas versadas en las artes y las letras del Medioevo*; l'amistat entre dues investigadores traduïda en una correspondència fictícia.

Després seguí una pausa-cafè al claustre de la Facultat que s'aprofità per visitar la vitrina de la Biblioteca de Lletres, on, durant una setmana, s'exposaren les publicacions de la professora de Riquer en una exposició feta amb molta cura pel personal del CRAI. Reprerent la sessió intervingueren la professora Júlia Butinyà (UNED), «Un recorregut entre la vida i la literatura: de Lull a Vives (amb escales en Metge, *Curial* i el *Tirant*)», i el professor Carlos Alvar (Universitat de Ginebra), «Onomàstica artúrica, ayer y hoy», que exposà amb amenitat les petges de l'onomàstica artúrica en l'onomàstica hispànica. Clogueren l'acte les intervencions de la professora del Departament de Filologia Romànica Meritxell Simó, deixeble de la professora de Riquer, que evocà al-

gunes vivències i anècdotes que il·lustren la manera de fer del seu mestratge, i la mateixa professora Isabel de Riquer, que recordà els seus mestres i explicà com entén la filologia romànica i la vida i la docència universitàries.

Maria-Reina BASTARDAS I RUFAT
Universitat de Barcelona

Josep Massot i Muntaner, Premi d'Honor de les Lletres Catalanes de l'any 2012. — El 13 de juny de 2012, en un acte solemne al Palau de la Música de Barcelona, Josep Massot i Muntaner va rebre el 44è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes que convoca Òmnium Cultural. El jurat estava format per nou membres de la junta consultiva de l'entitat: Carles Solà, Laura Borràs, Margarida Casacuberta, Pilar Garcia Sedas, Ramon Pla i Arxé, Damià Pons, Joaquim M. Puyal, Josep Maria Terricabras i Lluís Duran i Solà. El premi —així consta en les bases— s'atorga «a una persona que per la seva obra literària o científica, escrita en llengua catalana, i per la importància i exemplaritat de la seva tasca intel·lectual, hagi contribuït de manera notable i continuada a la vida cultural dels Països Catalans». Difícilment hi pot haver algú que qüestionï els mereixements del guardonat d'enguany.

El pare Massot, membre de la comunitat benedictina de Montserrat, es mereix el premi per qualsevol dels nombrosos àmbits de la seva feina diària. Destaquem en primer lloc la seva tasca com a director de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat, una de les editorials més actives del país —si no la que més— en el terreny de l'edició de treballs d'investigació i d'alta divulgació en llengua catalana, especialment en temes d'història, llengua i literatura. Fa quaranta anys que el pare Massot va agafar-ne el timó i és precisament en aquest període en el qual l'editorial —la més antiga del país (val a dir-ho també)— s'ha consolidat i ha aconseguit convertir-se en punt de referència en el seu àmbit, tant pel nombre de llibres publicats com per la qualitat i la importància dels treballs que s'hi donen a conèixer. Paral·lelament, cal tenir present la direcció de revistes directament vinculades a l'editorial i al monestir, com és el cas de *Serra d'Or*, o d'altres més especialitzades (com *Randa*, que ell mateix fundà el 1975). Totes dues publicacions, cadascuna en el seu terreny, constitueixen avui dia dos puntals de la cultura catalana: *Serra d'Or* en el terreny de la divulgació i *Randa* en el de la investigació sobre temes relacionats amb la cultura catalana a les Illes.

D'altra banda, tenim la feina ingent de Josep Massot com a erudit, tant en l'àmbit de la literatura catalana com de la història, amb menció especial per a la cançó popular, la cultura de les Illes Balears i la història de l'església catalana. Pensem que en aquests moments el repertori bibliogràfic de Josep Massot i Muntaner el configuren una vuitantena de llibres i més de mil dos-cents articles o col·laboracions en llibres col·lectius. No és estrany que faci falta tot un llibre sencer de Publicacions de l'Abadia de Montserrat —el número 451 de la «Biblioteca Serra d'Or»— per enumerar el repertori bibliogràfic de l'obra publicada: *Bibliografia de Josep Massot i Muntaner* (2012), a cura de Joan Martí i Castell i Josep Moran. De ben segur que no hi ha cap lector d'aquesta crònica que no tingui presents nombrosos d'aquests estudis i no els hagi utilitzat a l'hora de documentar-se sobre els temes més diversos. És ben sabut que les notes erudites de Josep Massot són, des de sempre, una garantia inqüestionable de precisió i de rigor.

Si volguéssim fer un catàleg d'activitats i participacions del pare Massot en la vida cultural i acadèmica, en tindríem ben bé per un altre llibre. Ens limitem a reproduir una part del que en diu la nota biogràfica publicada per Òmnium Cultural: «és codirector de la *Catalan Historical Review*, publicada per l'Institut d'Estudis Catalans, i forma part del consell de redacció de *Llengua & Literatura* (que va fundar el 1986, i que va dirigir fins al 2010), d'*Estudis Romànics*, i del consell editor